

Secția a treia

CAUZA AGVPS-BACĂU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 19750/03)

Hotărâre

Strasbourg

9 noiembrie 2010

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza AGVPS-Bacău împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupanèè, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, *judecători*, și Santiago Quesada, *grefier*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 20 octombrie 2010, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

Procedura

1. La originea cauzei se află cererea nr. 19750/03 îndreptată împotriva României, prin care o persoană juridică de drept român, Asociația generală a vânătorilor și pescarilor sportivi din România („AGVPS-Bacău”, „reclamanta”) a sesizat Curtea la 19 mai 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”). 2. Asociația reclamantă este reprezentată de Dan Florin Druga, avocat în Iași. Guvernul român („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanta s-a plâns de lipsa de publicitate a procedurii civile în urma căreia a fost dizolvată și de încălcarea dreptului său la libertatea de asociere ca urmare a aceleiași proceduri. 4. La 26 august 2009, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 1 din convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

În fapt

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamanta era o federație, persoană juridică de drept privat, formată din mai multe asociații de vânătoare și pescuit. Aceasta avea sediul social în Bacău (România).

A. Istoricul cauzei

6. După cel de-al doilea război mondial și până la căderea regimului comunist, vânătorii și pescarii din România erau grupați într-o singură „Asociație generală a vânătorilor și pescarilor sportivi din România” care avea sediul central în București (AGVPS-București). Aceasta fusese înființată prin Decretul nr. 211 din 25 august 1948, care îi conferea statutul de persoană

juridică de utilitate publică, iar ulterior a fost menționată în multe alte acte normative. Aceasta își desfășura activitățile prin intermediul filialelor sale locale.

7. După 1989, au fost înființate alte asociații de vânatoare și pescuit, independent de AGVPS-București.

8. La 16 iunie 2000, patru asociații de vânatoare și pescuit au decis să înființeze federația AGVPS-Bacău, deoarece, conform reclamantei, AGVPS-București a refuzat să își aducă statutul în conformitate cu Legea nr. 103/1996 și să permită, astfel, buna gestionare a vânătorii. La 29 iunie 2000, alte 27 de asociații au aderat la federația nou înființată.

9. În statutul său, federația își propunea, printre altele, să reprezinte interesele asociațiilor de vânatoare și pescuit membre pe plan național și internațional. De asemenea, aceasta își propunea să elibereze permise și autorizații de vânatoare și pescuit, în temeiul reglementărilor adoptate de autoritățile publice.

10. La cererea federației și după examinarea actelor constitutive, prin două hotărâri din 20 iunie și 10 iulie 2000, Tribunalul Bacău i-a acordat personalitate juridică și a dispus înscrierea acesteia în registrul federațiilor.

11. La 24 iulie 2000, reclamanta a informat ministerul de resort despre constituirea sa în temeiul Legii nr. 103/1996 și i-a trimis copii după documentele sale constitutive, solicitându-i să recunoască federația ca partener de dialog în temeiul Legii nr. 103/1996. Reclamanta nu a primit niciodată răspuns la cererea sa. Conform informațiilor reținute de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție în ordonanța sa de încetare a urmăririi penale din 5 septembrie 2002, cererea a rămas fără răspuns din cauza unei omisiuni a angajatului ministerului pentru probleme de vânatoare și pescuit, cauzată de mutarea arhivelor.

12. Prin hotărârea din 22 februarie 2001, primul-ministru a acordat AGVPS-București, al cărui președinte era, statutul de persoană juridică de drept privat și de utilitate publică.

B. Poziția ministerului de resort față de reclamantă

13. La 11 septembrie 2001, Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor („ministerul”) i-a solicitat reclamantei să facă dovada activității sale în domeniul vânătorii, informând-o că, în caz contrar, va cere dizolvarea acesteia. De asemenea, ministerul i-a solicitat reclamantei să nu mai utilizeze același nume ca AGVPS-București pentru a evita confuziile și pentru a nu cauza prejudicii ordinii publice.

14. Constatând că și alte organizații de vânatoare și pescuit în afară de AGVPS-București, inclusiv reclamanta, eliberaseră autorizații și permise de vânatoare, la 5 octombrie 2001 ministerul a solicitat anularea autorizațiilor și permiselor acordate de alte organisme în afară de AGVPS-București.

Reclamanta a introdus o acțiune în anulare împotriva acestei decizii a ministerului. Prin hotărârea pronunțată la 26 februarie 2002, Curtea de Apel Bacău a confirmat validitatea deciziei administrative și, în consecință, anularea autorizațiilor și permiselor de vânatoare.

În urma recursului reclamantei, hotărârea din 26 februarie 2002 a fost confirmată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin hotărârea definitivă din 14 septembrie 2004.

15. Prin comunicarea din 9 ianuarie 2002, ministerul a solicitat reclamantei să își aducă statutul în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 103/1996, în măsura în care, în redactarea sa actuală, statutul prevedea atribuții pe care Legea nr. 103/1996 le acordase exclusiv AGVPS-București.

C. Urmărirea penală împotriva domnului Ianopol, președintele asociației reclamante

16. S-a deschis urmărirea penală împotriva președintelui federației reclamante pentru că, la 16 decembrie 2000 a produs și a eliberat autorizații și permise de vânatoare neconforme cu Legea nr. 103/1996.

17. La 5 septembrie 2002, Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a dispus încetarea urmăririi penale. Acesta a constatat că ordinul ministerului din 17 septembrie 1997 cu privire la detaliile tehnice ale autorizațiilor și permiselor de vânatoare nu fusese niciodată publicat în Monitorul Oficial, fiind transmis direct și exclusiv către AGVPS-București. Or, în aceste împrejurări, reclamanta nu îl putuse lua la cunoștință. De asemenea, procurorul a constatat că reclamanta contestase decizia ministerului din 5 octombrie 2001 prin care i se interzicea eliberarea acelor documente. Parchetul a concluzionat că domnul Ianopol fusese de bună-credință atunci când a tipărit și a eliberat documentele respective și că acesta nu avusese intenția de a săvârși o infracțiune.

De asemenea, prin aceeași ordonanță, parchetul a dispus confiscarea autorizațiilor și permiselor de vânatoare neconforme.

18. O ordonanță similară a fost emisă de procuror la 11 octombrie 2002 pentru autorizații și permise de vânatoare tipărite de asociația reclamantă în iunie 2001.

D. Procedura pentru dizolvarea asociației reclamante

19. La 8 august 2001, AGVPS-București a solicitat radierea asociației reclamante din registrul federațiilor, pe motiv că utiliza în mod abuziv denumirea de „Asociația generală a vânătorilor și pescarilor sportivi din România”, pe care reclamanta o avea din 1953. Prin hotărârea din 25 septembrie 2001, Tribunalul Bacău a respins cererea, considerând că cele două structuri fuseseră înființate în mod legal. În urma recursului formulat de AGVPS-București, prin hotărârea din 19 decembrie 2001, Curtea de Apel Bacău a casat hotărârea menționată anterior și a retrimis dosarul la tribunal.

20. Procedura ulterioară s-a derulat integral în camera de consiliu în prezența părților, inclusiv a președintelui asociației reclamante. Pronunțarea hotărârilor a avut loc în ședință publică.

21. La 13 martie 2002, în fața tribunalului, AGVPS-București a modificat obiectul acțiunii sale solicitând dizolvarea judiciară a asociației reclamante și lichidarea acesteia, pe motiv că, în lipsa recunoașterii statutului de utilitate publică, dispozițiile statutare ale reclamantei privind reprezentarea asociațiilor de vânatoare și pescuit și acordarea de permise și autorizații de vânatoare și pescuit erau contrare Legii nr. 103/1996. De asemenea, aceasta a invocat faptul că, la 25 mai 1999, Curtea de Apel Brașov acordase personalitate juridică unei noi AGVPS, dar că, în urma recursului formulat de AGVPS-București, la 23 februarie 2001 Curtea Supremă de Justiție casase această hotărâre, refuzând astfel să recunoască o altă AGVPS.

22. La 10 aprilie 2002, ministerul a formulat o cerere de intervenție voluntară pentru a se alătura acțiunii introduse de AGVPS-București

Acesta a invocat că reclamanta nu își adusese statutul în conformitate cu Legea nr. 103/1996 în termenul de trei luni acordat de art. 58 din Ordonanța nr. 26/2000, astfel cum i se solicitase la 9 ianuarie 2002.

23. Reclamanta s-a opus acestor cereri din partea AGVPS-București și a ministerului, pe care le-a considerat tardive. Cu toate acestea, la 24 aprilie 2002, instanța le-a admis.

24. Prin hotărârea din 22 mai 2002, instanța a pronunțat dizolvarea și lichidarea reclamantei. Instanța a reținut că singura asociație care a obținut recunoașterea privind utilitatea publică era AGVPS-București. Prin urmare, aceasta a considerat că statutul AGVPS-Bacău era contrar dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 103/1996. În plus, instanța a observat că reclamanta eliberase autorizații și permise de vânatoare, deși numai persoanele juridice de utilitate publică beneficiau de acest drept în temeiul Legii nr. 103/1996.

Constatând că, prin hotărârea pronunțată la 26 februarie 2002 într-o procedură încă pendinte, Curtea de Apel Bacău confirmase anularea acestor documente (supra, pct. 14), instanța a concluzionat că activitatea reclamantei încălcase dispozițiile art. 14 din Ordonanța nr. 26/2000.

25. Reclamanta a formulat recurs, reiterând opoziția sa față de cererile de modificare a obiectului acțiunii și de intervenție voluntară a ministerului. Pe fond, aceasta a susținut că statutul și activitatea federației nu erau contrare legii. În ceea ce privește acordarea permiselor și autorizațiilor de vânătoare, aceasta a susținut că litigiul cu privire la validitatea acestor acte era în continuare pendinte și că Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție dispusese, la 5 septembrie și 11 octombrie 2002, încetarea urmăririi penale privind aceleași fapte. Precizând că parchetul a refuzat să îi pună la dispoziție motivele ordonanței de încetare a urmăririi penale, aceasta a solicitat instanței să facă demersurile necesare pe lângă parchet pentru ca aceste documente să fie depuse la dosar. De asemenea, reclamanta a denunțat lipsa de publicitate a procedurii, considerând că decizia de examinare a cauzei în camera de consiliu se datora unei erori de interpretare a Ordonanței nr. 26/2000.

Prin încheierea din 18 noiembrie 2002, curtea de apel a respins fără motivare cererea cu privire la ordonanțele procurorului. Observând că pentru înregistrarea persoanelor juridice, Ordonanța nr. 26/2000 prevăzuse o procedură în camera de consiliu, curtea de apel a considerat că aceeași procedură trebuia să se aplice în cazul dizolvării judiciare.

Prin hotărârea definitivă din 9 decembrie 2002, curtea de apel a respins recursul, confirmând temeinicia hotărârii pronunțate în primă instanță.

26. Noul recurs formulat de reclamantă împotriva hotărârii definitive din 9 decembrie 2002 a fost respins ca inadmisibil de Înalta Curte de Casație și Justiție (care a înlocuit fosta Curte Supremă de Justiție), la 21 septembrie 2005.

II. Dreptul intern relevant

A. Ordonanța Guvernului nr. 26/2000

27. Asociațiile, fundațiile și federațiile obțin personalitate juridică în momentul înscrierii acestora în registrul de la greșă judecătorească destinat acestui scop. Încheierea de înscriere este emisă după verificarea actelor constitutive de judecătorul delegat. Dacă observă obstacole la înregistrare, acesta din urmă poate convoca reprezentantul reclamantului pentru a le remedia. Procedura se desfășoară în camera de consiliu.

28. Art. 14 prevede că, dacă persoana juridică intenționează să desfășoare activități care necesită o autorizație administrativă prealabilă, acestea nu pot avea loc, sub sancțiunea dizolvării judecătorești, decât după obținerea autorizației menționate anterior.

29. În urma deciziei Guvernului, o asociație sau o fundație poate obține statutul de persoană juridică de utilitate publică. Orice asociație care îndeplinește criteriile prezentate la art. 38 din ordonanță poate adresa o cerere ministerului de resort pentru a obține statutul de utilitate publică. Litigiile cu privire la acordarea statutului de utilitate publică urmează procedura contenciosului administrativ. De asemenea, federațiile pot solicita acordarea acestui statut dacă legea le oferă această posibilitate.

30. În temeiul art. 56, la cererea oricărei persoane interesate, instanța poate dispune dizolvarea unei persoane juridice dacă scopul sau activitatea acesteia a devenit ilicită sau contrară ordinii publice.

B. Legea nr. 103/1996 (în vigoare până la 9 noiembrie 2006)

31. Art. 5 prevedea că organizațiile vânătorești erau afiliate, în scopul reprezentării la nivel național și internațional, la Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România. Tot în temeiul art. 5, Asociația Generală a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi din România era o persoană juridică de utilitate publică care asigura îndeplinirea atribuțiilor stabilite de autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură, în scopul gestionării fondurilor de vânătoare.

32. Prin O.U.G. din 14 septembrie 1999, obligația de afiliere a organizațiilor vânătoarești la AGVPS-București fusese eliminată, dar a fost reintrodusă prin Legea nr. 654 din 23 noiembrie 2001.

33. În temeiul art. 27 alin. (1) și (7) din lege, „Asociația generală a vânătorilor și pescarilor sportivi din România” trebuia să elibereze permise de vânatoare asociațiilor constituite legal care, la rândul lor, trebuiau să le distribuie membrilor lor. Autoritatea administrativă centrală a întârziat eliberarea unui nou model de permis, iar AGVPS-București a continuat să distribuie membrilor asociațiilor afiliate modelul vechi de permis.

34. Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 407, intrată în vigoare la 9 noiembrie 2006, a abrogat Legea nr. 103/1996. Noua lege a eliminat toate prerogativele AGVPS-București.

Din acel moment, exploatarea fondurilor de vânatoare și de pescuit este încredințată asociațiilor într-o procedură care reunește gestionarii acestor fonduri, Consiliul Național de Vânatoare și autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură. Permisele de vânatoare și de pescuit sunt eliberate de asociațiile gestionare ale acestor fonduri.

C. Codul de procedură civilă

35. Art. 121 C. proc. civ. consacră publicitatea oricărei proceduri contencioase cu excepția situației în care legea dispune în mod explicit altfel sau atunci când motivele de ordin public sau interesele părților solicită desfășurarea în ședință secretă.

În drept

I. CU PRIVIRE LA ADMISIBILITATEA CERERII

A. Cu privire la excepția invocată de Guvern

36. Guvernul invocă incompatibilitatea *ratione personae* a cererii cu dispozițiile convenției, în măsura în care reclamanta și-a pierdut capacitatea civilă la 9 decembrie 2002, dată la care a fost confirmată definitiv dizolvarea acesteia. Din acel moment, federația nu mai are personalitate juridică și, în consecință, aceasta nu mai constituie un subiect de drept apt să participe la raporturile juridice, inclusiv la cele generate în fața Curții.

37. Federația reclamantă nu a făcut comentarii cu privire la acest punct.

38. În primul rând, Curtea reamintește că prin „victimă”, art. 34 din convenție desemnează persoana direct afectată de actul sau de omisiunea în litigiu. Prin urmare, condițiile care reglementează cererile individuale introduse în temeiul convenției nu coincid obligatoriu cu criteriile naționale cu privire la *locus standi*. Normele juridice interne în materie pot servi în scopuri diferite de cele de la art. 34; dacă există uneori analogie între scopurile respective, nu înseamnă că trebuie să fie întotdeauna astfel. Prin urmare, scopul subiacent mecanismului convenției este acela de a furniza o garanție efectivă și practică persoanelor afectate de încălcări ale drepturilor fundamentale [Velikova împotriva Bulgariei (dec.), nr. 41488/98, CEDO 1999-V (extrase)].

39. Curtea a indicat deja că insolvabilitatea nu poate elimina dreptul pe care art. 34 din convenție îl conferă „oricărei persoane” (*Pine Valley Developments Ltd. și alții împotriva Irlandei*, 29 noiembrie 1991, pct. 42 *in fine.*, seria A nr. 222). Aceasta consideră că același principiu se aplică în speță. Pe de altă parte, dacă poziția Guvernului ar fi acceptată, Curtea ar fi lipsită de orice posibilitate de a verifica respectarea drepturilor garantate reclamantei la art. 6 § 1 și art. 11 din convenție, capetele de cerere pe care membrii federației reclamante le-ar putea eventual formula în fața Curții fiind diferite de cele prezentate de reclamanta însăși în speță (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Mișcarea Producătorilor Agricoli pentru Drepturile Omului împotriva României*, nr. 34461/02, pct. 32-35, 22 iulie 2008 și *Partidul comunist*

unificat al Turciei și alții împotriva Turciei, 30 ianuarie 1998, pct. 33, *Culegere de hotărâri și decizii* 1998-I).

De asemenea, Curtea observă că, în cauza *Partidul comunistilor (nepeceřiști) și Gheorghe Ungureanu*, aceasta a recunoscut calitatea de victimă a unui partid politic căruia îi fusese refuzată înscrierea de către autoritățile naționale și care, prin urmare, nu exista conform legislației interne [*Partidul comunistilor (nepeceřiști) și Gheorghe Ungureanu împotriva României (dec.)*, nr. 46626/99, 16 decembrie 2003].

40. Din aceste motive, este necesar să se respingă excepția invocată de Guvern și să i se recunoască reclamantei calitatea de victimă, în temeiul art. 34 din convenție.

B. Cu privire la aplicabilitatea art. 6 § 1

41. Curtea reamintește că a hotărât deja că o procedură privind înregistrarea unei asociații în vederea obținerii de către aceasta a statutului de persoană juridică se referea la un drept civil (a se vedea, printre altele, *APEH Üldözötteinek Szövetsége și alții împotriva Ungariei*, nr. 32367/96, pct. 32-36, CEDO 2000-X). De asemenea, mai recent, Curtea a constatat aplicabilitatea art. 6 § 1 în ceea ce privește latura sa civilă, în cazul unei proceduri de dizolvare a unei comunități religioase (a se vedea *Martorii lui Iehova din Moscova împotriva Rusiei*, nr. 302/02, pct. 193, 10 iunie 2010).

42. În speță, Curtea observă că litigiul care face obiectul prezentei cereri se referă la dizolvarea federației reclamante, afectând astfel însăși existența juridică a acesteia și capacitatea sa de a rămâne titulara unor drepturi și obligații cu caracter civil, conferite în temeiul dreptului român persoanelor juridice care au statut juridic de federație.

Prin urmare, este necesar să se concluzioneze că art. 6 § 1 este aplicabil în speță.

C. Cu privire la celelalte motive de inadmisibilitate

43. Curtea constată că cererea nu este în mod vădit nefondată în sensul art. 35 § 3 din convenție. De asemenea, Curtea subliniază că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarată admisibilă.

II. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din convenție

44. Reclamanta se plânge de absența publicității ședințelor de judecată în fața instanțelor interne. De asemenea, aceasta susține că aceleorași instanțe le-a lipsit independența și că au comis erori grave în fapt și în drept. Aceasta se sprijină pe art. 6 § 1 din convenție, care prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, public [...], de către o instanță independentă și imparțială [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil [...]”

A. Argumentele părților

45. Guvernul evidențiază că reclamanta nu a demonstrat că a suferit un prejudiciu ca urmare a lipsei caracterului public al ședințelor în prezenta cauză.

46. De asemenea, acesta subliniază că reclamanta nu s-a plâns de absența ședințelor publice în fața tribunalului, invocând-o pentru prima dată doar în fața curții de apel la două luni de la deschiderea procedurii în fața acestei instanțe. Acesta consideră că subiectul respectiv a fost soluționat de curtea de apel și reamintește că, în orice caz, instanțele interne sunt cele mai în măsură să interpreteze dispozițiile legale în materie.

47. În cele din urmă, bazându-se pe cauza *Varela Assalino împotriva Portugaliei* [(dec.), nr. 64336/01, 25 aprilie 2002], Guvernul informează că, în speță, instanțele interne nu au fost

sesizate pentru a se pronunța în chestiuni de fapt, ci numai în chestiuni de drept – în special interpretarea care trebuie oferită dispozițiilor art. 56 din Ordonanța nr. 26/2000.

48. Reclamanta a informat că a suferit un prejudiciu ca urmare a lipsei ședințelor publice, în special în măsura în care membrii săi nu au putut participa la dezbateri și nu au fost informați cu privire la procedură.

49. Aceasta evidențiază faptul că atât asupra ei, cât și asupra membrilor săi au fost exercitate presiuni pentru a se afilia la AGVPS-București și că, în absența informațiilor, o parte din membri au părăsit federația. Aceasta prezintă declarații notariale, efectuate în vederea afilierii persoanelor interesate la AGVPS-București, prin care nouă asociații de pescari au renunțat în mod explicit la calitatea de membru al federației reclamante sau au declarat că nu sunt afiliați la o altă „AGVPS” în afară de cea care are sediul la București.

B. Motivarea Curții

50. Curtea reamintește că publicitatea procedurii organelor judiciare menționate la art. 6 § 1 protejează justițiabilii împotriva unei justiții secrete care scapă controlului public; de asemenea, aceasta constituie unul dintre mijloacele necesare pentru a păstra încrederea în curți și tribunale. Prin transparența pe care o conferă administrării justiției, aceasta contribuie la realizarea scopului art. 6 § 1: procesul echitabil, a cărui garantare se numără printre principiile fundamentale ale oricărei societăți democratice în sensul convenției. Locul important pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică determină Curtea, în exercitarea controlului care îi revine în materie, să examineze realitățile procedurii în cauză (*Preto și alții împotriva Italiei*, 8 decembrie 1983, pct. 21-22, seria A, nr. 71).

51. În speță, Curtea observă că, prin interpretarea dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 26/2000, instanțele interne au considerat că examinarea cererii de dizolvare a federației reclamante trebuia să aibă loc în camera de consiliu.

Or, ordonanța respectivă și regulamentul de punere în aplicare nu prevăd, în mod explicit, acest tip de procedură decât pentru înscrierea persoanelor juridice în registrul asociațiilor, fundațiilor și federațiilor sau pentru modificarea mențiunilor din acest registru. Prin urmare, pentru procedura de dizolvare judiciară la cererea unui terț, era necesar să se facă referire la art. 121 C. proc. civ. care consacră publicitatea tuturor procedurilor contencioase cu excepția situației în care legea prevede în mod explicit contrariul sau atunci când motivele de ordin public sau interesul părților solicită desfășurarea cu ușile închise.

Instanțele interne nu au oferit nicio explicație privind motivul pentru care au preferat aplicarea prin analogie a procedurii prevăzute prin Ordonanța nr. 26/2000 pentru alte acțiuni, mai degrabă decât să urmeze Codul de procedură civilă care reprezintă dreptul comun în materie.

52. Pe lângă faptul că pare astfel că absența publicității procedurii este contrară normelor de procedură internă, Curtea observă, pe de o parte, că Guvernul nu invocă niciun motiv, dintre cele enumerate la art. 6 sau în legislația internă, care să permită justificarea desfășurării cu ușile închise și absența unei ședințe publice și, pe de altă parte, că reclamanta solicitase în mod explicit desfășurarea unei ședințe publice (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Guisset împotriva Franței*, nr. 33933/96, pct. 74, CEDO 2000-IX).

53. În mod evident, prezența reprezentantului reclamantei a fost asigurată cu ocazia dezbaterilor, iar pronunțarea hotărârilor a avut loc în ședință publică.

54. Totuși, Curtea observă, asemenea reclamantei, că miza litigiului era dizolvarea federației reclamante, formată din mai multe zeci de asociații și ai cărei membri aveau interesul legitim de a asista la dezbateri.

55. Contrar poziției Guvernului, Curtea distinge cu claritate un prejudiciu real adus reclamantei din cauza lipsei ședințelor publice: asociațiile membre nu au putut fi informate cu privire la desfășurarea dezbaterilor. Deși reclamanta i-a putut informa pe aceștia cu privire la desfășurarea procedurii, Curtea consideră că această opțiune nu înlocuiește

posibilitatea reală a membrilor de a participa la ședințe și, cu siguranță, nu poate contribui la păstrarea încrederii în sistemul juridic.

56. Curtea observă că un număr ce nu poate fi neglijat de asociații au părăsit federația pentru a se alătura AGVPS-București sau au fost nevoite să declare că nu erau afiliate la o altă AGVPS înainte de a fi admise în AGVPS-București. În acest context, Curtea consideră că declarațiile reclamantei cu privire la presiunile exercitate asupra acesteia și membrilor acesteia nu sunt neîntemeiate.

57. Din aceste motive, Curtea consideră că federația reclamantă a suferit un prejudiciu real ca urmare a lipsei ședințelor publice și că, hotărând să urmeze o procedură confidențială, instanțele interne i-au încălcat acesteia dreptul la judecarea cauzei sale în mod public.

Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a constata că, în speță, a fost încălcat art. 6 § 1 cu privire la acest aspect.

58. Această concluzie scutește Curtea de la examinarea celorlalte capete de cerere invocate de reclamantă din perspectiva art. 6.

III. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 11 din convenție

59. Reclamanta denunță o atingere adusă libertății de asociere ca urmare a dizolvării sale, pe care o consideră arbitrară. Aceasta invocă art. 11 din convenție, redactat după cum urmează:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire pașnică și de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”

A. Argumentele părților

60. Guvernul nu contestă că acest capăt de cerere se bazează pe art. 11 din convenție și că reclamanta a suferit o ingerință în dreptul prevăzut la acest articol. Totuși, acesta consideră că ingerința era prevăzută de lege, în special la art. 56 și 59 din Ordonanța nr. 26/2000 și urmărirea un scop legitim, și anume protecția unui bun de utilitate publică, vânatul, care justifică impunerea unor măsuri de protecție a faunei și a echilibrului ecologic.

61. De asemenea, acesta consideră că Legea nr. 103/1996 conferea prerogative specifice în favoarea AGVPS, respectiv asociației preexistente și nu unei federații cu același nume și care s-a înființat ulterior. În plus, subliniază că statutul de persoană juridică de utilitate publică i-a fost recunoscut doar AGVPS-București și nu reclamantei. Conform acestuia, statutul reclamantei era contrar Legii nr. 103, deoarece aceasta nu a respectat criteriile de atribuire a permiselor de vânatoare prevăzute de legea menționată, și reamintește că permisele eliberate de aceasta au fost anulate prin ordinul ministerului de resort din 9 ianuarie 2002.

Guvernul consideră că, din acest punct de vedere, prezenta cauză este similară cauzei *Bota împotriva României* (dec.), nr. 24057/03, 12 octombrie 2004.

62. Reclamanta susține că atribuirea statutului de utilitate publică lui AGVPS-București era contrară Ordonanței nr. 26/2000 și că argumentele prezentate de minister în cadrul acțiunii de dizolvare erau eronate.

Aceasta evidențiază faptul că, dacă cele două ordonanțe de încetare a urmăririi penale ar fi fost acceptate ca probe de curtea de apel, soluția pronunțată ar fi fost diferită.

Aceasta consideră că dizolvarea sa nu poate fi considerată necesară într-o societate democratică.

63. Reclamanta reamintește că atât asupra ei, cât și a membrilor săi au fost exercitate presiuni pentru a se afilia la AGVPS-București și că, în absența informațiilor, o parte din asociațiile membre au părăsit federația.

64. Guvernul răspunde că reclamanta nu poate face speculații cu privire la rezultatul procedurii de dizolvare în cazul în care curtea de apel ar fi examinat ordonanțele de încetare a urmăririi penale. Acesta subliniază că, în orice caz, procurorul era responsabil doar să examineze anumite infracțiuni săvârșite de domnul Ianopol și nu să verifice conformitatea cu legea a statutului și a activității reclamantei, sarcină exclusivă a instanțelor care au judecat acțiunea de dizolvare.

B. Motivarea Curții

65. Curtea observă că părțile recunosc de comun acord că dizolvarea federației reclamante a constituit o ingerință în exercitarea dreptului său la libertatea de asociere. O asemenea ingerință încalcă art. 11, cu excepția cazului în care este „prevăzută de lege”, vizează unul sau mai multe din scopurile legitime prevăzute la § 2 al acestui articol și este „necesară într-o societate democratică”, pentru îndeplinirea acestora.

66. Conform Curții, ingerința era prevăzută de lege, și anume de art. 54-56 din Ordonanța nr. 26/2000. Fiind vorba de existența unui scop legitim, Curtea consideră că măsura avea ca scop organizarea tehnică a vânătorii și gestionarea patrimoniului cinegetic, referindu-se astfel la „protecția drepturilor și a libertăților celorlalți” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Baudiniere împotriva Franței* (dec.), nr. 25708/03, 6 decembrie 2007) În acest sens, Curtea reamintește că a hotărât deja că organizarea și reglementarea unei activități de petrecere a timpului liber poate ține de o responsabilitate a statului, în special în temeiul obligației de a asigura, în numele colectivității, siguranța bunurilor și a persoanelor [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Chassagnou și alții împotriva Franței* (GC), nr. 25088/94, 28331/95 și 28443/95, pct. 108, CEDO 1999-III].

67. În această ultimă privință, Curtea reamintește că statele dispun de un drept de verificare a conformității scopului și activităților unei asociații cu regulile stabilite de legislație, dar că acestea trebuie să se folosească de dreptul menționat în mod adecvat cu obligațiile lor în temeiul convenției și sub rezerva controlului organelor acesteia.

În consecință, excepțiile prevăzute la art. 11 necesită o interpretare strictă, numai motive convingătoare și imperative putând justifica restricții privind libertatea de asociere. Pentru a se pronunța într-un asemenea caz cu privire la existența unei necesități în sensul art. 11 § 2, statele dispun numai de o marjă de apreciere redusă, care este dublată de un control european riguros bazat în același timp pe lege și pe deciziile care o aplică, inclusiv cele ale unei instanțe independente (*Bota*, citată anterior, și hotărârile citate în aceasta).

68. Ca regulă generală, Curtea admite că, în anumite cazuri de nerespectare din partea unei asociații a formalităților juridice rezonabile pe care trebuie să le îndeplinească cu privire la înființarea, funcționarea și organigrama sa, marja de apreciere a statelor poate include dreptul de a aduce atingere - cu condiția ca aceasta să rămână proporțională - libertății de asociere (*Tebieti Mühafize Cemiyeti și Israfilov împotriva Azerbaidjan*, nr. 37083/03, pct. 72, CEDO 2009-...).

69. Rolul Curții nu este sub nicio formă de a se substitui instanțelor interne competente, ci de a verifica, din perspectiva art. 11, hotărârile pronunțate de acestea în temeiul puterii lor de apreciere. Nu rezultă că aceasta trebuie să se limiteze la a stabili dacă statul pârât s-a folosit de această putere cu bună-credință, cu grijă și în mod rezonabil: ingerința în litigiu trebuie considerată în lumina întregii cauze pentru a stabili dacă aceasta era „proporțională scopului legitim urmărit” și dacă motivele invocate de autoritățile naționale pentru a o justifica sunt „relevante și suficiente”. Prin urmare, Curtea trebuie să se convingă de faptul că autoritățile naționale au aplicat norme conforme principiilor consacrate la art. 11, bazându-se, în plus, pe

o apreciere acceptabilă a faptelor relevante [*Partidul Comuniștilor (Nepeceriști) și Ungureanu împotriva României*, nr. 46626/99, pct. 49, CEDO 2005-I (extrase)].

70. În ceea ce privește faptele din prezenta cauză, Curtea observă mai întâi că, potrivit Ordonanței nr. 26/2000, reclamanta ar fi putut contesta acordarea statutului de asociație de utilitate publică lui AGVPS-București; aceasta ar fi putut solicita să i se recunoască și ei acest statut (având în vedere că, în temeiul Legii nr. 103/1996, AGVPS trebuia să aibă acest statut).

71. În acest sens, Curtea observă, de asemenea, că reclamanta nu se plânge de faptul că, din cauza acordării statutului de utilitate publică lui AGVPS-București, ar fi fost obligată să se afilieze la aceasta pentru a-și putea continua activitățile. Prin urmare, examinarea Curții nu se referă la un asemenea capăt de cerere (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Vordur Olafsson împotriva Islandei*, nr. 20161/06, pct. 45, 27 aprilie 2010).

72. Motivul principal pentru care instanțele au dispus dizolvarea asociației reclamante a fost faptul că aceasta nu obținuse statutul de utilitate publică. Or, ministerul de resort o informase pe aceasta, la 11 septembrie 2001, că putea recurge la procedura de dizolvare și îi solicitase, la 9 ianuarie 2002, să își aducă statutul în conformitate cu Legea nr. 103/1996 – ceea ce putea să însemne, în egală măsură, obținerea statutului de utilitate publică sau încetarea eliberării autorizațiilor și permiselor de vânatoare neconforme. Totuși, reclamanta nu a răspuns acestor cereri, nici măcar pentru a contesta pretinsa lipsă de conformitate a statutului său cu legislația sau pentru a contesta acordarea statutului de utilitate publică lui AGVPS-București.

73. Prin urmare, dacă putem admite buna-credință a reclamantei înainte de 11 septembrie 2001, având în vedere că statutul său fusese confirmat de instanțe la 20 iunie 2000 și că aceasta își desfășurase activitățile aparent fără nicio piedică până la 8 august 2001, data cererii de dizolvare introduse de AGVPS-București, putem recunoaște cu greu aceeași bună-credință după primirea de către reclamantă a avertismentelor emise de minister și pe care aceasta nu le-a respectat (a se vedea, *a contrario*, *Tebieti Mühafize Cemiyeti și Israfilov*, citată anterior, pct. 76).

74. De asemenea, trebuie observat că ministerul nu a intervenit în procedura de dizolvare decât după expirarea termenului de trei luni acordat de Ordonanța nr. 56/2001 pentru punerea în conformitate a statutului cu legea. Prin urmare, acestuia nu i se poate reproșa că nu a oferit asociației o posibilitate reală de a remedia situația înainte de începerea procedurii de dizolvare (a se vedea, *a contrario*, *Tebieti Mühafize Cemiyeti și Israfilov*, citată anterior, pct. 77)

75. Desigur, procedura de anulare a deciziei administrative de anulare a permiselor eliberate de celelalte AGVPS, inclusiv reclamanta, era în continuare pendinte la momentul pronunțării dizolvării. Totuși, această procedură nu se referea la același capăt de cerere și avea deci o incidență limitată asupra procedurii de dizolvare. În plus, hotărârea pronunțată în primă instanță a confirmat anularea chiar înainte de adoptarea deciziei de dizolvare.

76. În plus, Curtea observă, asemenea Guvernului, că, examinând cererea de dizolvare, instanțele erau sesizate cu un capăt de cerere diferit de cel introdus în fața parchetului și că, astfel, nu poate specula cu privire la impactul pe care ordonanțele de încetare a urmăririi penale pronunțate ulterior l-ar fi putut avea în procedura de dizolvare.

Curtea observă că procurorul a dispus totuși confiscarea documentelor și că, la 14 septembrie 2004, Înalta Curte a confirmat anularea dispusă de minister.

77. Rezultă că motivele invocate de autorități pentru dizolvarea federației reclamante erau „pertinente și suficiente” și că măsura luată era proporțională cu scopul legitim urmărit și, prin urmare, necesară într-o societate democratică.

Aceste elemente îi sunt suficiente Curții pentru a stabili că nu a fost încălcat, în speță, art. 11 din convenție.

IV. Cu privire la aplicarea art. 41 din convenție

78. Art. 41 din convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

79. Reclamanta consideră că este de competența Curții să stabilească amploarea prejudiciului suferit.

80. Guvernul solicită Curții să nu acorde nicio sumă cu acest titlu.

81. Curtea consideră că constatarea încălcării art. 6 § 1 reprezintă, în sine, o reparație echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral pe care reclamanta l-ar fi putut suferi în urma acestei încălcări.

B. Cheltuieli de judecată

82. De asemenea, reclamanta solicită rambursarea cheltuielilor de judecată, fără să precizeze totuși suma sau să prezinte documente justificative.

83. În aceste condiții, Curtea nu le acordă nicio sumă cu acest titlu.

C. Dobânzi moratorii

84. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive, Curtea,

1. *Declară*, în unanimitate, cererea admisibilă;
2. *Hotărăște*, în unanimitate, că a fost încălcat art. 6 § 1 din convenție în ceea ce privește publicitatea dezbaterilor;
3. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu este necesar să examineze celelalte capete de cerere întemeiate pe art. 6 § 1 din convenție;
4. *Hotărăște*, în unanimitate, că nu a fost încălcat art. 11 din convenție;
5. *Hotărăște*, cu șase voturi la unu, că respectiva constatare a încălcării reprezintă, în sine, o reparație echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral care ar fi putut fi cauzat reclamantei;
6. *Respinge*, în unanimitate, cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 9 noiembrie 2010, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte